

РЕШЕНИЕ

№ 5020

гр. София, 29.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 29.06.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Цветанка Паунова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **3764** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по жалба на З. [фирма], чрез процесуален представител юрк. П., срещу Решение № 282/04.03.2021 г., постановено по преписка № 246/2020 г. на Комисията за защита от дискриминация, ad hoc заседателен състав. С оспорения административен акт решаващият състав на Комисията е установил, че ответната страна З. [фирма], чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда на обект: [фирма] – Агенция Д., находящ се на адрес: [населено място], [улица], затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което е в нарушение на чл. 5 във вр. с § 1, т. 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр. на основата на признак „увреждане“; наложил е на З. [фирма] имуществена санкция в размер на 500 (петстотин) лева; предписал е, на основание чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., З. [фирма] осигури самостоятелен и безпрепятствен достъп на лица с увреждания до обект: [фирма] – Агенция Д., находящ се на адрес: [населено място], ул. Е. Й.“ № 7, или да създаде организация, чрез която лица с увреждания или с намалена подвижност да могат да се възползват от предоставяните от [фирма] услуги, в 3-месечен срок от постановяване на настоящото решение.

В жалбата са изложени съображения за неправилност и необоснованост на решението на КЗД. По същество се сочи, че дружеството е заемател на проверения обект, поради което не е адресат на задължението по чл. 5 от ЗЗДискр. Освен това, разпоредбата на §

6 от ПЗР на ЗИХУ /отм./ се отнася до сгради, които са държавна и общинска собственост и не може да се тълкува разширително. Искане се отменя на решението.

В съдебно заседание жалбоподателят не се представлява.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация /КЗД/, чрез процесуален представител юр. Б., взема становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София-град, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема следното:

Административното производство е започнало по инициатива на КЗД на основание чл. 50, т. 2 от ЗЗДискр. - въз основа на доклад за самосезиране от член на Комисията във връзка с чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр. и във връзка с провеждана национална кампания „Достъпна България“. На основание чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр. е съставен констативен протокол (КП) от 29.05.2019г. за извършена проверка на обект – [фирма] – Агенция Д., [населено място], [улица]. В КП е посочено, че сградата, в която се помещава [фирма] Д., е частна собственост. В двора пред входната врата на обекта има стъпала, които възпрепятстват придвижване по стълбите на хора с увреждания. По думите на управителя на дружеството досега хора с увреждания не са ползвали техните услуги. Към протокола е приложен снимков материал.

Въз основа на КП е образувано производство за защита от дискриминация по реда на Глава четвърта от ЗЗДискр., в рамките на което да се установи дали е налице нарушение на чл. 5 по признак „увреждане“ във връзка с §1, т. 7 и т. 8 ДР ЗЗДискр., както и да се разпорежи преустановяване на нарушението.

В хода на производството пред КЗД е представено становище от З. [фирма], в което се сочи, че дружеството е заемател на обекта, а последният не е общинска или държавна собственост, поради което изискванията на ЗИХУ са неотнормирани към него.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена от надлежна страна и в преклузивния срок. Разгледана по същество е неоснователна.

Оспореното решение е постановено от компетентен орган и в предписаната от закона форма. При постановяването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Правилно е приложен материалният закон по следните съображения:

Спор по фактите няма. Жалбоподателят не оспорва обстоятелството, че към датата на проверката - 29.05.2019г., не е била изградена архитектурна среда, която да гарантира достъпа на хората с увреждания. Това се потвърждава и от изготвения снимков материал.

Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл. 9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012г., ДВ, бр.12/10.02.2012г.), съгласно който държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ.

Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която

затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на Закона за защита от дискриминация, и в съответствие с чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията, целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят обществени услуги, каквито са и застрахователните, могат да се определят като публично място.

Изискването на чл. 5 от ЗЗДискр. е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм. д. № 6376/2015г.). Това задължение произтича и от нормите на чл. 2 от Наредба № 4/01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания (Наредба №4/2009г.) във връзка с чл. 169, ал. 2, т. 4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съдът приема, че нормите на Наредбата са адресирани към всички собственици на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 2 от същата, свързана с инвестиционен процес, включително по поддържане и ремонт на сградите. Нормата на чл. 3 от Наредба № 4/2009г. се отнася до урбанизираните територии в цялост – до изграждането и поддържането на достъпна градска среда и градско обзавеждане, а не и до отделни сгради и обекти. Тази разпоредба не поставя в тежест на общината отговорността за техническите изисквания към строежите за имоти, които не са общинска собственост. В сградата, в която се помещава офис на З. [фирма], безспорно се предоставят публични услуги и въпреки че не е държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, вкл. за лица със затруднена подвижност.

"Достъпна среда", съгласно § 1, т. 2 ДР на Наредба № 4/2009г., е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на обществени услуги в З. [фирма] – Агенция Д., [населено място] конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери.

Не се спори, че входът на З. [фирма] – Агенция Д., [населено място], [улица] не е достъпен за лица с увреждания, т.е. не е възможно лице с увреждане самостоятелно да влезе през него без чужда помощ, за да използва услугите, които предлага

застрахователното дружество, както това могат свободно и без ограничения да направят всички останали граждани. В случая обективно е налице неравно третиране – гражданите с увреждания нямат достъп до помещенията, до които имат достъп другите граждани. Това неравно третиране е на основата на защитения признак „увреждане”.

Налице е предоставяне на услуга при по-неблагоприятни условия на основата на защитения признак „увреждане”. Хората с увреждания не получават дължимата им публична услуга по начин, който ги третира равноправно и им позволява да бъдат ефективни при защита на своите права и интереси, в т.ч. да могат да ползват публичните услуги при осигурен достъп до елементите на обзавеждане на достъпна среда. Без осигуряване на възможност за ползване на тези елементи, достъпът до сградата, а следователно и до услугите, е неравноправен.

Неоснователни са и доводите на жалбоподателя, че не се явява адресат на изискването, визирано в чл. 5 от ЗЗДискр., тъй като е заемател на обекта и няма законови права да извърши в имота изискваните от комисията действия, доколкото не е собственик. Задължението за създаване на достъпна архитектурна среда е на З. [фирма], което предоставя в сградата обществени услуги, за които е необходим достъп за лица с увреждания. Уговорката между наемател/заемател и собственик е въпрос на двустранни отношения и след като дружеството предоставя услугите, негова е тежестта да осигури подходяща архитектурна среда за достъп до тях (Решение № 5622 от 20.04.2011г. по адм. д. № 8693/2020г. на ВАС). За ползвателя на обекта с обществено ползване, независимо че последният не е сграда – държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, вкл. за лица със затруднена подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица спрямо други, които нямат физиологични проблеми в придвижването.

Изискванията за изграждане и поддържане на достъпна среда са свързани с експлоатацията на имота. Експлоатацията на процесния обект се осъществява от жалбоподателя – З. [фирма]. Съгласно чл. 11 от ЗЗДискр. органите на държавна власт, обществените органи и органите на местното самоуправление предприемат мерки по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 13 и 14, когато това е необходимо за постигане целите на Закона за защита от дискриминация. Конкретно чл. 7, ал. 1, т. 13 от ЗЗДискр. визира „специалните мерки в полза на лица или групи лица в неравностойно положение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 с цел изравняване на възможностите им.....“. В контекста на настоящия казус З. [фирма] поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до сградата на З. [фирма] – Агенция Д., [населено място]. Правото на равно третиране е конституционно право съгласно чл. 6 от Конституцията на РБ, като то обхваща и равнопоставеността на хората с увреждания. Нарушени са основни законови и конституционни принципи, в резултат на което е допуснато неравно третиране на хората с увреждания.

С оглед очертаната правна рамка се налага изводът, че неизграждането на достъп до сградата на посочения офис на З. [фирма], поставя в неравностойно положение хора с намалена подвижност, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на Наредба № 4/2009г.

Изложеното обосновава извод, че решението на КЗД в тази му част е съобразено с материалния закон и с целта му.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр., който не изпълни задължение, произтичащо

от този закон, се наказва с глоба от 250 (двеста и петдесет) до 2000 (две хиляди) лева, ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на последното се налага имуществена санкция в размер от 250 (двеста и петдесет) до 2500 (две хиляди и петстотин) лева. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, свързано с равното третиране, което произтича пряко от ЗЗДискр. В случая наложената санкция е в размер над минималния, но далеч под средния, който е правилно определен и съответства на целта на закона. Като отегчаващо обстоятелство следва да се отчете липсата на представени от жалбоподателя доказателства, както в хода на административното, така и в хода на съдебното производство, за предприети от негова страна действия по осигуряване на достъпна среда.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което, за разлика от препоръките по т. 6, подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Решението на КЗД в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 4 от АПК на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 27-ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на З. [фирма], чрез процесуален представител юрк. З., срещу Решение № 282/04.03.2021 г., постановено по преписка № 246/2020 г. на Комисията за защита от дискриминация, ad hoc заседателен състав.

ОСЪЖДА З. [фирма] ЕИК[ЕИК] да заплати в полза на Комисията за защита от дискриминация сумата от 100 /сто/ лева, представляваща разноски по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: